

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fie care
Sâmbătă

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii“
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XVIII.**Blaj, 29 August 1908.****Numărul 34.**

Darea de seamă dela Vințul-de-jos.

— Raport special al „Unirii.“ —

Ne este binecunoscută hotărârea adusă în zilele trecute, de membrii clubului nostru parlamentar, de a ține, adecă cât mai multe adunări populare, în cari să dea seamă de o parte despre activitatea desfășurată în parlament, iar de alta să arete alegătorilor însemnătatea și necesitatea votului universal.

Credincios hotărârii, deputatul Vințului-de-jos *Dr. Iuliu Maniu*, și-a convocat alegătorii și întreg poporul din cercul Vințului la o adunare în ziua de 23 August a. c. în locul acela unde cu 2 ani înainte de aceasta s'a dus la o isbândă așa de frumoasă cinstea steagului partidului nostru național. — Ridicat a fost nimbul acestei adunări prin prezența dd. *Coriolan Brediceanu*, care din fundul Bănatului, *Dr. Ioan Suciu* dela Arad și *Dr. Aurel Vlad* dela Orăștie, n'au pregetat a osteni până la Vințul-de-jos, ca să spună poporului de aici, că cine este Drul Maniu pentru partidul nostru, să arete străinilor, că una sunt „agitatorii“ cu poporul băstinaș dela țară.

Toate acestea ne fac să numărăm adunarea dela Vinț înaintea tuturor manifestațiilor de acest fel ținute în anul acesta. Cu bucurie înregistrăm la acest loc raportul trimisului nostru special, rugând și îndemnând și de astădată cu toată căldura inimii noastre și pe ceilalți deputați să-și țină cu toții dările de seamă, atât de înălțătoare.

Iată deci raportul:

Vințul-de-jos, acest târgușor de jumătate străin, de astădată e plin de lume românească. Preoții și învățătorii sunt bine reprezentați mai ales cei dintâi; advocați și medici n'am observat decât doar unul din Blaj, iar Alba-Iulia, cetatea lui Mihail Vodă nu ne-a trimis decât nu mă înșel nici unul ca și în anul trecut. Poporul este mult, el

totdeauna și-a făcut datoria, sunt peste 2000 de oameni, cari așteaptă cu nerăbdare sosirea mirelui iubit. Îl așteaptă cu dorul, ca să audă din gura lui cuvinte mângâitoare, cari să aline durerea unui neam ce de mult așteaptă o dreaptă sărbătoare.

În sfârșit trenul sosește pe la 12 oare din zi, aducând cu sine pe *Dr. Iuliu Maniu*, care e însoțit de vre-o 15 prietini din Blaj. La gară i-se face o primire călduroasă, tot asemenea și la intrarea în parcul orașului unde așteaptă grosul mulțimii. Aici părintele *Chirilă* din Cârna rostește cuvintele de bună sosire. *Dr. Maniu* răspunde, mulțumind tuturor pentru buna primire, în carea vede, că direcția politică pentru carea luptă în sfatul țării, nu e numai a sa, ci și a alegătorilor săi iubiți. — Trenul de 12 și jumătate ne mai aduce cu sine și pe *Cor. Brediceanu*, *Dr. I. Suciu* și *Dr. Aurel Vlad*, și tot cam atunci firul telegrafic ne aduce vestea tristă, că deputatul *Vaida-Voevod*, care dimineața, însoțit de *Dr. Mihályi*, trecuse prin Vințul-de-jos — a fost oprit ca să-și țină darea de seamă în Abrud-sat.

Adunarea se constituie alegându-și președinte pe *păr. Nic. Man* din Vinț, iar de secretar pe *Nic. Branga*, cond. fil. Ardelenei. Se alege o comisiune, care se invite pe deputați la adunare.

Înainte de a se da cuvântul Deputatului Vințului, *păr. Man* propune, ca să se trimită următoarea telegramă Majestății Sale:

„Din adunarea poporului ținută azi în Vințul-de-jos, fiii prezenți ai neamului românesc din Ungaria prezintă înaintea glorioșului Tron expresia neclintitei lor credințe și a celui mai profund omaj ridicându-și cu admirare privirile la Majestatea Voastră preainaltul inițiator al legii despre sufragiul universal dela care totii cetățenii desmoșteniți ai acestei patrii așteaptă sosirea unui viitor mai fericit.“

Telegrama a fost primită cu urale nesfârșite și strigăte de: „Să trăiască împăratul.“

După aceste se da cuvântul deputatului *Dr. Maniu*, care într'un discurs de o oră și mai bine, arată activitatea sa și a conșoților din sfatul țării: „Azi nu vă putem spune, iubiți frați și iubite surori, decât, că am lucrat pentru binele țării și al neamului românesc. Și acesta nu-i lucru ușor să lucrezi pentru binele neamului românesc, căci piedecile ce ni-se pun în cale sunt atât de mari, încât prea puține sunt puterile noastre pentru a le putea birui. Știți bine, dragii mei, că numărul nostru e prea mic, decât să putem veni cu glas de biruință. Sunt mulți deputați din parlament, dar numai puțini sunt adevărați reprezentanți ai poporului, ceilalți vor

să susție cu ori ce preț domnia de rassă în Ungaria. Ei socotesc, că poporul român e bun numai pentru a plăti dări și de a-și da sângele pentru țară, dar să aibă aceleași drepturi ca și ei nu e vrednic.

„Chiar pentru aceea noi cerem sus și tare votul universal, egal și secret, căci numai un parlament compus pe baza votului universal s'ar putea înțelega lipsurile și necazurile poporului.

„Deja când am intrat prima oară în parlament am avut de gând să schimbam legea electorală, și azi trebuie să ne fie mare bucuria că Majestatea Sa (strigăte: *Trăiască împăratul*) are acelaș gând ca și noi. Eu am mare convingerea, că votul universal se va face după spiritul timpului de azi, căci nu pot crede, că Majestatea Sa să nu aibă aceleași convingeri, ca și atunci, când a dat în mâna guvernului acestuia conducerea țării. Dacă cu toate acestea speranța mă va înșela nu-mi este frică de viitorul ce-l așteaptă pe poporul meu. Vom lupta și în contra acestei nedreptăți, ce eventual ni-s'ar face, și sunt sigur, că lupta ne va duce la ținta dorită, căci cuminența poporului va găsi calea potrivită pentru asta“.

Vorbește apoi pe larg despre organizarea partidului și despre piedecile ce-i stau în calea acesteia. „Orice ni-s'ar face însă și ori ce piedeci ni-se vor ridica, noi toți avem conștiința, că formăm un singur neam, care prin originea și trecutul său glorioș nu poate forma decât un singur partid.

Vorbește despre nerespectarea legilor de azi, în special a legii de naționalități, iar pentru viitor Drul Maniu a făcut următoarele declarațiuni: „Orice greutăți vom întâmpina, vom lupta pentru binele țării și al neamului nostru. Vom lupta pentru votul universal, și dacă pe lângă toate eforturile noastre nu se va aduce conform cerințelor de azi, dușmanii noștri nu ne vor putea nimici. Poporul românesc luptă de aproape două mii de ani fără drepturi, și vedeți că n'a murit, ci stă tare și puternic ca și mai înainte. — Dacă se va aduce un sufragiu fals, el nu va fi decât un început nou de lupte și nemulțumiri, și pacea mult dorită nu va putea să urmeze“.

Mulțumește poporului pentru că a venit să-l asculte și roagă ca cele auzite să le spună și celor cari n'au venit aici. „Vă rog să-mi păstrați aceeași încredere până în momentul când credeți că lupta pentru binele neamului, iar când ve-ți vedea că am făcut cel mai mic pas dela calea apucată rog să mă părăsiți“. — Deputatului i-se fac mari ovațiuni și aplause furtunoase.

Deputatul *Dr. Aurel Vlad* urcă tribuna. Vorbește despre sufragiul universal. „Mult

a trăgănat guvernul această lege, la toamnă însă trebuie să o aducă". Continuă despre așa numitul partid „moderat“, și despre foile gratuite ale guvernului, prin cari acesta voiește să ademenească poporul. Indeamnă pe toți să se ferească de ele, ca de niște veninuri otrăvitoare.

Dr. Ioan Suciu spune, că suntem un popor democrat, căci doară toți ne tragem din opincă. Un astfel de popor numai așa poate să ajungă la bine, dacă însuși își va alege deputații cari să aducă legi folositoare. — Aduce elogiul dep. Maniu, de care pot fi mândrii alegătorii precum mândrii sunt și membrii clubului parlamentar.

Coriolan Bredicean vorbește în dialect bănățenească, satirizând pe aceia, cari zic că numai „agitatorii“ bolnăvesc poporul. I-ar plăcea să vină mai ales Dl Andrassy la Vint, să vadă și să se convingă cum l'ar primi alegătorii lui Dr. Maniu.

* * *

Toate vorbirile au fost rostite pe înțelesul poporului, fiind acoperite cu aplauze frenetice.

La sfârșitul adunării să primește următoarea *moțiune*:

„Poporul prezent în adunarea publică ținută în Vințul-de-jos în 23 August 1908, dă din nou expresie dorinții și așteptării sale, ca votul universal să fie cât mai urgent înarticulat în lege, și ca aceea lege să asigure tuturor cetățenilor drept de vot egal, fără restrângeri, exercitat secret, introducerea sufragiului universal nefalsificată și arondarea justă și proporționată a cercurilor electorale le pretinde principiul egalității, care de va fi știrbit, temelial statului întreg va fi slăbită.

Adunarea decide înaintarea unei adrese în acest sens către camera deputaților,

compunerea acelei adrese se concrete biroului, iar prezentarea ei deputatului cercului electoral“.

Astfel a decurs frumoasa adunare dela Vințul-de-jos. S'a observat ordinea cea mai exemplară, astfel că nu mai era lipsă de cei 16 jandarmi, și nici de provocările și îndrumările la ordine a pretorelui Sava, care întrerupsese în mai multe rânduri pe oratori. După adunare poporul s'a împrăștiat la ale sale, ducând cu sine cele mai bune impresii. — Dupăcum suntem informați Dr. Maniu își va continua și în anul acesta turneul și prin celelelt comune aparținătoare cercului său.

Raportor.

Legea electorală. — Tot mai mult iasă la iveală frica pe care concetățenii nostri magiari, o au față de reforma legii electorale. Și aceea se poate, că afară de ministrii, nu cunoaște nime noul proiect, și astfel se scriu prin ziare fel de fel de combinații, ceace nu plac unor patrioți mai aprinși.

Așa de unăzi se vestise, că dreptul electoral e legat numai de cunoștința cetitului și scrisului în limba maternă. Deși condiția aceasta e foarte naturală, totuși ziarelor magiare, dejă li-e groază, că în chipul acesta vor ajunge prea mulți deputați de-ai naționalităților în noua cameră.

„Ellenzék“ din 19 crt. are un prim, în care se ocupă de chestia asta, și nu se rușinează să o spună, că dela chipul, cum se va face reforma „depinde rămânerea și viitorul neamului“, și în consecință află, ca foarte natural, „că rassa aceasta, (se înțelege magiară, care și ca număr, și ca putere, și ca cultură, și ca poziție economică, e mult mai superioară), în fiecare reformă politică și socială, tinde să-și păstreze rolul dominant și asigureze supremația, la care are drept

istoric pentru furtunile de sânge de o mie de ani“, și scriitorul acestui patriotic articol, incurajază pe guvern, să nu se teamă de ura și urlatul naționalităților, pentru că acele curund vor încetă, fiindcă firea lor e foarte pacinică. Cunoștința limbei magiare se impune și pentru faptul, că cultura naționalităților stă pe un grad foarte inferior față de cea magiară. Iară fără un grad anumit de cultură, nu este libertate. Și când un popor n'are libertate, e condus în toate faptele sale de agitatori demagogi, cari ar face din naționalitățile nemagiare, dușmanii neimpăcați ai magiarinei. „Agitatorii aceștia nu le dau pace ziaristilor magiari să doarmă, ei le fac visuri rele și durere de cap“. De aceea să se pună capăt acestei stări, „Ellenzék“ provoacă guvernul, ca fără nici un scrupul „să lege în proiect dreptul electoral de cunoștința scrisului și cetitului în limba magiară. Minoritatea cetățenilor va tăcea, văzând că protestarea și-așa e fără rezultat“.

În chipul acesta patria ar fi salvată și în o altă mie de ani magiarimea ar avea drept exclusiv la toate favorurile legilor!

Academia română.

Concursuri pentru premii pe 1908.

(Continuare).

5. *Premiul Eliade-Rădulescu*, de 5000 lei se va da, în sesiunea generală din 1910, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Poezia populară românească, cuprinsul, știlul și versificația ei.

6. *Premiul Adamachi*, de 5000 Lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din 1910, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Sufixele de formarea cuvintelor în limba românească, studiate din

FOIȚĂ.

Prusia și Polonii.

(Continuare).

Ce fel de bunuri cad sub legea exproprierii? — Mai toate imobile. Exceptate sunt, ai zice spre bătae de joc, cimiterile. Apoi bisericile și bunurile cu destin filantropic. Exceptarea bunurilor bisericesti nu-i de folos practic: căci în unele cazuri din trecut în urma colonizării au fost înlăturați toți catolicii din jurul bisericii lor: iar parohul și dascălul ne mai având nici popor, nici susținătoare, au trebuit să-și caute de drum. Acelaș pericol rămâne și pe viitor în dauna Bisericii catolice.

Tot comedie pare a fi estinderea legii exproprierii și peste nemți. Prin asta voia să accentueze guvernul egalitatea tuturor supușilor față de lege: dar pe de altă parte — așa pe furis, în patru ochi, — nemților le-a fost asigurată proprietatea lor. Risum teneatis, amici!

Probabil numai moșiile cele mari vor fi expropriate; cele mici nu-s potrivite pentru Colonizare, apoi expropriarea lor e prea costisitoare.

* * *

Conform legii, expropriații trebuie să primească deplina despăgubire: și într'acest punct al legii văd polonii din Posnania salvarea lor.

După normele dreptului din vigoare, deplină despăgubire cuprinde nu numai prețul însăși țării, dar și recompensarea pentru câștigul încetat și pentru pagubele pricinuite prin înlăturarea averii. Prețul pământului crește, cu cât sunt mai mulți cumpărători și cu cât mai exclusiv este monopolul proprietarilor. De aceea vedem valoarea tot crescând a unui hectar de pământ. Comisiunea de colonizare plăteă:

anul 1886	pentru un ha	568 M.
" 1901	" " "	801 "
" 1906	" " "	1383 "
" 1907	" " "	1508 "

Sig. Chlapowski a dovedit însă, că câștigul curat de pe un hectar se urcă de regulă — în Posnania — la 90 M. anual: așa dar valoarea aceluiaș hectar devine netto 2250 M. un preț, la care vor trebui să se conformeze germanii pe viitor.

Dar meliorarea țării, produsele ei naturale, morile, ferestrele, în fine solvarea contractelor cu arendașii și cu oficialiștii angajați, spesele mutării proprietarului și cheltuielile întreținerii interinale până nu-și va găsi o altă moșie, toate aceste momente vor ridica în infinit valoarea jugerilor expropriate, pe cum pe de altă parte vor îngreună procedul exproprierii.

* * *

Ce fel de însemnătate are expropriația și cari pot fi eventual urmările ei?

Pentru acelea 800 milioane M. Comisiunea de colonizare a cumpărat până acuma numai 340,000 ha, sau, relativ cu suprafața marelui ducat Posnanian de 2,900,000 ha, o 1/8 parte și anume 106,000 ha dela poloni, restul dela nemți. Cu toate acestea proprietatea polonă crescuse într'aceeaș vreme cu 63,000 ha.

Cum s'a întâmplat aceasta minune economică? — Prin factori mici, neînsemnați fiecare parte — ai zice imponderabili — cu cari nu s'a socotit îndestul la 1886 Cancellarul de fier. Bismarck zicea atunci că cu 100 milioane M. va cumpără prin contract voluntar toate moșiile cele mari, iar proprietarii lor, voioși de câștigul nesperat, se vor duce la petrecerile din Monaco. Cu espulsarea nobilimii trebuia să cadă proprietărea mică.

Dar s'a amăgit în mod întreit. La rândul întâiu Comisiunea n'a cumpărat toate moșiile mari, nici nu le va putea cumpără. Apoi nu toți expropriații s'au dus la Monaco; mai toți s'au așezat aiurea, și nu vor mai părăsi moșiile dobândite decât sub groza armelor. În fine, afară de proprietarii cei mari și nobilii poloni, mai există țărănul polon, meșteșugarul polon și cetățanul polon. Și tocmai acest factor mic a realizat marea minune economică.

Proprietatea mare dispare

punctul de vedere al formei, al sezului și al originii lor.

7. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 6000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Istoria școlii la Români de pretutindeni până la anul 1866.

8. *Premiul Năsturel*, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1912, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Înfrâurirea curentelor străine în evoluțiunea limbii și literaturii române în secolul XIX.

9. *Premiul Adamachi*, de 5000 Lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din 1913, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Studiu despre superstițiile poporului român în asemănare cu ale altor popoare vechi și nouă.

10. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 20000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1909, sau în ori care sesiune următoare, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.

11. *Premiul Năsturel*, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1910, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Genealogia Basarabilor.

12. *Premiul G. San-Marin*, de 2000 Lei, dimpreună cu procentele acestui fond până la acordarea premiului, se va da, în sesiunea generală din 1910, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: Expunerea tuturor felurilor de intervențiune a Statului în relațiunile dintre capital și muncă, în folosul muncitorilor.

13. *Premiul Adamachi*, de 5000 Lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Dezvoltarea boierilor în Principatele române.

14. *Premiul Neuschotz*, de 2000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei

In anul 1848	numără	948,000	ha
" "	1880	"	717,000 "
" "	1900	"	580,000 "

Nu pierde însă proprietatea polonă: căci proprietărimia mică sporește în vremea din urmă ea se poate mândri cu un superexcedent de 170,000 ha.

Două momente au influențat acest plus al proprietărimii mici: extindere enormă a industriei germane și dezvoltarea politică și economică a țaranului polon. Înaintea războiului francez $\frac{2}{3}$ a populațiunii germane erau agricultori; astăzi proporțiunea e inversă 66%, adică $\frac{2}{3}$ a populațiunii, s'au balansat spre industrie. Țăranul polon se așază pe teritoriul părăsit de nemți. — Dar, industria germană are nevoie și de brațe polone. Cu banii agonisiți în minele de cărbuni, de fier etc. și în fabricile sgomotoase germane, țăranul polon își cumpără ceva pământ. El se duce și la lucrarea câmpului în Saxonia și Westfalia, ca să plătească cu banul câștigat datoriile contractate la cumpărarea moșioarei și a uneltelor de muncă. Odată însurat, el nu mai părăsește țarina sa decât în caz de mizerie neprevăzută.

(Va urmă).

mai bune lucrări scrise în limba română despre: Modificarea traiului și moravurilor noastre în secolul al XIX-lea.

15. *Premiul Eliade-Rădulescu*, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1912, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Starea Principatelor române înainte de Domnii fanarioți.

16. *Premiul Năsturel*, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1913, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Domniile române sub Regulamentul Organic până la 1848.

17. *Premiul Princesa Alina Știrbei* se va da, în sesiunea generală din 1914, pentru cea mai bună scriere în limba română despre: Principiile morale și creștinești de cari trebuie să se conducă părinții în educațiunea copiilor lor.

18. *Premiul Lazăr*, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1909, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Politica agrară a României și înfrâurirea ce ea a avut asupra stării economice și sociale a populațiunii rurale.

19. *Premiul Adamachi*, de 5000 Lei, divizibil, se va da, în sesiunea generată din anul 1909, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: Studiul țânțarilor din România, ca propagatori ai malariei, și cercetarea mijloacelor practice pentru stângerea acestei boale.

20. *Premiul Lazăr*, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Animalele domestice din România.

21. *Premiul Năsturel*, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: Studiul culcușurilor de petrol din Moldova.

22. *Premiul Anastasie Fătu*, de 3000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română și cuprinzând: Harta geologică amănunțită a unuia din județele: Suceava, Tulcea sau Mehedinți.

23. *Premiul Adamachi*, de 5000 Lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din 1912, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: Cercetări originale asupra pelagrei în vederea etiologiei și combaterii boalei.

24. *Premiul Lazăr*, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1913, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Starea țaranului român din punctul de vedere antropologic, biologic și patologic.

25. *Premiul Neischotz*, de 2000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1913, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Cromatica poporului român, adică: modul de a văpsi (boi) țesăturile de lână, mătasă, bumbac, etc., precum și pieile, lemnele, casăle, ouăle de Paști, sulimanurile sau substanțele alimentare.

26. *Marele Premiu militar General Ioan Carp și Maria Carp*, de 7000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1912, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: Cum a fost și ce a fost armata pertru națiunea română dela colonizarea Daciei și până la desființarea oștirilor pământene.

CORESPONDINȚE.

„Libertatea” — moralizează!

„Mama, răpindu-și fata — de unde? din gura morții? dintr'un loc de perzare? din temniță? — aș! — din claustrul unor călugărițe îngrijitoare de bolnavi!

Istoria ar fi lungă, „Libertatea” din Oraștie în Nr. 22 a. c. o întinde aproape pe două coloane. Pentru acei ce nu ar fi citit-o o rezumez aci.

Domnișoara Bassot din Paris, fiică de general, altcum de etate maioră și bogată, a îmbrățșat viața călugărească. A intrat în ordul de călugăriță „Casa socială,” și ca atare renunțând la plăcerile lumești, în societatea celorlaltele surori îngrijă bolnavi la spital. Părinților și mai ales mamei nu le-a convenit hotărîrea fetei lor. Dupăce capacitările au fost fără folos, mama în societatea alor doi bărbați, au pândit un moment potrivit când a ieșit Dșoara la stradă, au răpit-o cu forța, au așezat-o într'un automobil astupându-i gura se nu poată strigă, în fuga mare au dus-o până la Geneva, acolo sub pretext, că îi nebună au așezat-o într'un institut de alienați. Directorul institutului după câteva zile, observând, că fata este normală i-a dat voie să meargă unde vooiește. Fata s'a reîntors iarăș la surorile de caritate și îngrijește mai departe de bolnavi.

Aceasta e istoria toată. Pentru aceasta se scandalizează „Libertatea” că ce fel de creștere stricacioasă primesc copilele dela călugărițele papistașe, cum le strică sufletul ajungând sub influința lor — „incât aproape tot a doua din elevele lor ajunge robită de dorul de a se face și ea călugăriță, se fie și ea între ființele cele așa de bune și apropiate de Dumnezeu, ca dăscălița ei călugăriță.” Iar mai sus zice cum aceste călugărițe toate sunt recrutate dintre ființele stricate.

Nu pe domnii dela „Libertatea” ci pe orice om cu scaun la judecată îl întreb, află ceva sminteală în hotărârea fetei călugărițe?

Înțeleg dacă fata ar fi minoră, s'ar putea presupune, că a fost stăpănită sub anumite influințe, dar dacă a fost matură, pentruce se varsă atâtea lacrimi de crocodil asupra sorții ei!

Dacă o fată crescută în familie bună, bogată, obicinuită se vadă toate plăcerile ce se pot gustă la un oraș ca Parisul, — le lasă și le aruncă dela sine, îmbrățșind viața monahală, este acesta caz de sminteală?

Dacă în loc de toaletă elegantă îmbracă o modestă haină neagră, aceeaș vara și iarna, în loc de pălărie după modă, o biată de învălitoare albă, — este aceasta vanitate?

Dacă în loc de saloane parfumate, se scoboară într'un sinistru spital, dacă în loc de acorduri de muzică și lingușitoare vorbe de baluri, mai bucuros pleacă urechea la vaietele și gemetele sutelor de bolnavi infectați cu cele mai urâte boale, față de cari domnii dela „Libertatea” poatecă le-ar fi greu să le arunce numai câte o privire, ne cum să le pregătească o mâncare gustoasă, să le spele puroaietele, și să supoarte toate slăbiciunile unui bolnav ajuns la neputință, — este aceasta desfrâu?!

Nu vă scandalizați domnilor de astfel de suflete eroice, ci dacă vooiți se moralizați, aduceți-le drept pildă vrednică de imitat pentru cei ce ar putea se o facă dintre

cetitorii Dvoastre. Ori dacă condamnați purtarea unei fete, carea a făcut front pre-judițiilor moderne, scoborând din viața înbelșugată, jos în mizeria vieții de spital. — aveți barem curajul nu vă mai opriți a scrie în alt număr și preamăriți pe alta mamă, carea își duce fata de mână și o infundă într'un lupanar!

Dacă cetim în jurnale străine astfel de bazaconii, treacă ducă-se, știm, că acelea nu reprezintă sentimentele noastre. Mai știm și aceea, că Românul din firea sa este religios, iar „Libertatea” în redacție cu preot — unit, neunit puțin împoartă — cu astfel de idei își indoapă cetitorii?

Ori nu bagă de seamă în ce hal se infundă? Doară nu este nici anul decând cu legea școlară, oare nu tunau cu fulgere olimpice contra guvernului, care smulge școalele de sub tutela bisericeii, iar acum tot Dumniilor sunt, cari își bat joc de creșterea dată de biserica creștină! Este aceasta consecință, este aceasta seriozitate!

Redactorii „Libertății” individual pot avea orice convingere, aceea îi treaba Dlor, îndrăznim însă și noi „misera plebs contribuens” cu abonamente la susținerea produselor lor, să îi rugăm să își aducă aminte, că suntem nu numai români, ci și creștini. Să nu cugete, că s'au achitat față de noi dacă ne dau numai lectură românească, ci pretindem să nu fim gigniți nici în sentimentele noastre creștinești.

Am scris aceste observări sub impresiunea articolului cu titlul de mai sus; se poate că „Libertatea” iarăși îl va porecli „halaripuri confesionale,” aceasta puțin mă împoartă, aceea însă o știu, că dacă ne mai indoapă cu astfel de material nerumegat, — apoi într'u adevăr din sufletul ei a grăit când a încetățânit în coloanele sale cuvântul „halaripu.”

Nicolae Zugrav,
preot gr.-cat.

Masa studenților academici în Cluj.

Dela administrația acestei mese ni-se trimite următorul apel:

Din bilanț ve-ți binevoi a costată, că în urma înmulțirii necesităților în raport cu contribuțiile s'a încheiat cu un rest de Cor. 232-08 administrația mesei studenților academici, care institutul „Economul” sprijinit de mai multe institute și alți filantropi a organizat-o pentru alinarea mizeriei fără nume, ce bântuie între tinerii noștri dela școlile înalte din Cluj.

Considerând misiunea generală umanitară și culturală, ce împlinește aici masa universitarilor, care în anul trecut a acordat masă la 19 tineri români din toate părțile țării, Vă rugăm să binevoiți a aprecia, ce pierdere publică ar însemna faptul, dacă din lipsa unor noue contribuiri benevole am fi siliți a sistă această instituțiune și ne permitem a descoperi, că fără un ajutor grăbit cel mult până la 1 Septemvrie st. n. a. c. din partea patronilor mesei, masa nu se va putea redeschide la toamnă.

În speranță, că descoperirea situației și interesul public vor stimula pe toți sprijinitorii noștri de până acum de a sări în

ajutorul mesei studenților academici din Cluj, pentru care contribuțiile le primește și cuitază „Economul” în Cluj (Kolozsvár) și rugându-Vă de orientare despre generoasele Dvoastre dispoziții semnăm

cu distinsă stimă

Administrația
Mesei studenților academici în Cluj.

REVISTE.

Din Patrie. Maiestatea Sa pe baza propunerii făcute de consiliul ministerial n-a aprobat alegerea episcopului Zmejanovici de patriarh la Carloveș, „mai ales” din motivul — „că nu știe ungurește, și pe baza legilor țării nu numai clerul înalt, dar și clerul inferior, trebuie să știe limba ungurească.” — O astfel de lege, care să pretindă cunoștința limbii magiare dela clerul înalt, ba chiar și dela clerul inferior, nu există în Ungaria. Una la mână. Apoi patriarhul din Carloveș e patriarh și peste Sârbii din Croația, unde nu sunt aceleași legile și în Ungaria. — Și apoi cum de sunt atâtea episcopi — sârbi — în Ungaria, cari nu știu ungurește?! De mai trăiește mult guvernul actual, va pretinde examen de capacitate mai întâiu dela episcopi, apoi dela clerul inferior, și pe urmă dela mai ști cine. În urmă guvernul va află destule pricini, prin cari se nimecească orice alegeri, cari în motivarea comunicatului oficios, cuvântul „mai ales” arată evident, că ținuta politică alui Zmejanovici, e pricina, că n-a fost aprobată alegerea. — Să ne însemnăm un lucru: Pe Zmejanovici l-au ales Sârbii Kosutiști și radicali, cari în continuu fac ochi frumoși guvernului, și totuși n'a fost aprobată alegerea, deci târguirile și stâmpărările moderniste n'au nici un rost, mai iute ori mai târziu își arată nimicivnicia lor!

Declarațiune *).

În Nrul 25 dela 27 Iunie al „Unirii” a-ți binevoit a-mi publică declarațiunea mea, ce o am făcut contra învățătorilor din Cluj A. Pora și E. Dărăban, pentru că mi-au pus numele meu — fără știrea mea — în protestul lor publicat în Nrul 76 al „Gazetei Transilvaniei” și Nrul 76 al „Luptei” în cauza amovării prof. A. Domide dela preparandia din Gherla. Fiind eu dus la deprindere de arme, abia acum după ce m-am reîntors am aflat, că Dl A. Pora în Nrul 27 dela 11 Iuliu a. c. al „Unirii” mă atacă,

*). Pentru partea aceasta nu să ica răspundere. În aceasta afacere să publică ultimul răspuns.

într'un ton cam *preu clujenesc*, susținând, că el are în scris dela mine plenipotență de a mă subscrie în acel protest.

De oarece nu voiesc, ca cineva să-și apere mârșevnia faptelor sale cu numele meu, fie acela A. Pora fie A. Domide, declar încă odată, că declarațiunea ce o am publicat în Nrul 25 din 27 Iunie a. c. al „Unirii” față de dumniilor o susțin întru toate, — iar cele ce le publică A. Pora în rectificarea sa publicată în Nrul 27 al „Unirii” sunt niște calunnii, ce pentru Dsa sunt mai potrivite, ca ori și pentru cine altul. E minciună afirmarea Dsale, că eu ași fi stat a patra oară la calificare, căci aceasta nu o iartă legea, pe lângă aceea eu pot documenta Dlui A. Pora, că prima oară am stat. Sum în stare să le dovedesc cu martori cumcă au falsificat numele mai multor învățători — subscriindu-i în protestul lor, pentru ce pe dreptul i-am numit și-i numesc de falsificatori ordinari.

Rugându-vă On. Redacțiune se binevoiți a publică cele premerse în prețuita „Unirea” sum în Băești la 11 August 1908. stimător:
Sigismund Nandra, cand. de inv.

SPICUIRI.

(Continuare din Nrul 30).

Și ca să termin aceste spicuiuri iar cu dl Stănescu, iată cum introduce dsa în nrul duplu 5-6 cei doi articoli publicați în această afacere:

„O episcopie unită în București. Din cele mai bune isvoare am știrea, că la Blaj și Roma se plămădește de mult ideea și dorința ca să se înființeze în București o episcopie unită¹⁾. Scopul se vede. Pentru cei 4-5 mii de uniți din Țară, desigur, un episcop nu are ce căuta, el ar fi însă un lup în mijlocul oilor. Activitatea acestui episcop român, frate de sânge, venit într'o turmă nepregătită cum este poporul nostru, ar avea oarecare succese. De aci însă ar fi și începutul unor lungi și sfâșietoare lupte între români. Cu toate acestea catolicii și catolicștii persistă în această idee, cu atât mai mult, cu cât canonicii cu pretenții s'au înmulțit la Blaj și de! ar fi momentul ca unul sau altul să se plaseze la București.

„Numai în felul acesta ne explicăm persistența celor dela Blaj în a ponegri mereu Biserica ortodoxă, precum apariția în pressă, din senin, a unor articole pline de laude la adresa Bisericii unite.

„Spre fericirea țării am convingerea, că sferele conducătoare nu sunt partizane dorinței Blajului, și că acea pressă a căzut într'o cursă a uniților sau cel puțin a unui unit fanatic, care găsisse prilejul să pregătească spiritele în acea direcție. Lucrul însă se vede clar din al treilea articol din „Voința” sau mai bine zis din Răspunsul ce-l face la articolul meu din 8 Mai apărut în „Ordinea”. La prima vedere articolul pare scris în re-

¹⁾ În ziarul „Reichpost” din 22 Iunie a. c. se cetește următoarea notă:

„Ziarele din Constantinopol au anunțat, că guvernul român tratează cu Papa trecerea tuturor românilor la catolicism.

„Informându-ne în loc competent am aflat, că sub această formă știrea nu corespunde adevărului, dar că guvernul român a început tratative cu Vaticanul pentru instituirea unui al treilea episcopat catolic în România.”

„Ziarul „Reichpost” sau nu e complet informat sau e tendențios. Nu e vorba de o nouă episcopie catolică, ci de o episcopie greco-catolică, adică ortodoxă unită. Și cum creștinii de această categorie nu sunt, decât foarte puțini, așa că nu pot forma decât o parohie, ori cine poate înțelege, că înființarea unei episcopii greco-catolice are misiune de a ne trece la catolicism.

dacție, dar mai jos găsim expresia... Domnule Director, etc., cecace dovedește că articolul trebuie să fie scris și trimis de afară.

„Chestiunea în sine e foarte importantă și e posibil să aibă consecințe periculoase. Din această cauză am dat alarma publicând două articole în „Ordinea”. Eram și îndreptățit și dator să fac acest lucru întrucât se caută a se falsifica Istoria”.

Responsabilitatea pentru aceste fantazii o las tot dsale. Constat un lucru de importanță: *Nici până în ziua de azi dl Stănescu n'a reflectat nici cu o vorbă la ofertul ce l'am făcut înainte cu o lună, de a suportă cheltuielile unei comisii, care să constate, cum s'a corupt în catedră din Blaj ritul grecesc, — și de-a oferi spre cumpărare cei doi numeri din „Unirea”, unde să se vadă buzaconiile susținute de dsu.*

Cei imparțiali să-și tragă consecințele! — eu am terminat!

Noutăți.

Din arhidieceză. A fost trecut în penziune viceprotopopul Iernotului și parohul Petrilacei-române Aron Gerasim. Au fost denumiți de parohi Nicolae Berghian (Deaj) și Nicolae Platon (Șomfalău, tr. Diciosănmărtin). Alesandru Muthu din Chirileu a fost denumit de administrator parohial la Lăpuu și Stobor (tr. Cluj).

Concurs. Se curentează parohiile Gilău (tr. Cluj) și Comăna inferioară (vic. Făgăraș) cu termenul de 11 Septembrie 1908, s'a publicat concurs la stațiunile cantor-învățătoarești Bercea (tr. Almaș), Topa deșartă și Totelec (tr. Cluj) cu termen de 10 Septembrie 1908. Preaveneratul Consistor Arhiepiscopesc publică concurs la două aluminate în Colegiul de Propaganda Fide din Roma pentru doi studenți, cari au matură, și au voie să se sfințască de preoți nefisurați, apoi să meargă ca misionari la Românii greco-catolici din America (Statele Unite). Concurenții au să-și trimită rugărite până în 15 Septembrie nou la Consistorul din Blaj, când au să se prezinte în persoană la Mitropolie. Au să alătore la rugare carte de botez, testimoniu de maturitate în original și învoirea părinților dată în scris în prezența alor doi martori, că fiul lor ca preot nefisurat să meargă din Roma de-adreptul la America ca misionar pentru Românii greco-catolici. — Se publică concurs pentru completarea parohiei Iernot cu protopopiatul de acelaș nume, a parohiei Afintș (tr. Iernot) cu termen de 30 Septembrie n. 1908. — Se publică concurs la postul de învățătoare din Cluj cu termen de 10 Septembrie n. 1908.

Hymen. Valeria Lobontiu și Traian Trușășiu, teolog abs. anunță cununia lor, care se va celebra în biserică gr.-cat. din Gărdani la 7 Septembrie st. n. a. c.

Dela Asociațiune. Adunarea despărțământului Alba-Iulia al „Atrei” s'a ținut în anul acesta la Totoiu în 2 August. De notat la adunarea acestui despărțământ clasificat de raportul general al comitetului central al „Atrei” între cele cu activitate slabă, a fost: 1. Frumoasă vorbire de deschidere a protopopului I. Teculescu, ținută poporului despre scopul Asociațiunii. 2. Disertația preotului Enea Pop Bota din Șard „despre meserii” cu indemnuri cumiți de a ne înjgheba și noi o clasă de mijloc puternică — legătură între domni și țărani. 3. Expo-

ziția de lucruri de mână a țăranilor din Totoiu. pentru care adunarea a votat câteva premii, pe cari unele generoase contribuiri le-a mărit, distribuindu-se celor mai originale lucruri românești. 4. Punerea bazei la bibliotecii populare în Totoiu. Dumitra. Drâmbar și Limba. 5. Alegerea unui comitet nou în fruntea despărțământului în persoanele dlor I. Teculescu, Enea Pop Bota, Ioachim Totoian și Aurel Marcu. După adunare a fost banchet apoi potrecere cu joc până în zori de zi.

Congres în tractul Mediașului. În 6 August 1908 s'a ținut în Mediaș congresul eparhial gr.-cat al tractului Mediaș. Ca în tot locul așa aici mulți chemați, dar puțini aleși au fost, cari să participe la acest congres, cărora li-se cuvine și lor partea. Cu toate acestea s'a constatat, că deși au fost puțini, totuși mai mulți ca în rândul trecut, când poate vor fi fost vre-o 10 persoane. *Congresul a și luat cu mare regret la cunoștință neprezentarea celor absenți.* Cuvântul de deschidere l-a avut Preaonoratul Domn Ioan Moldovan protopop, care prin o vorbire bine simțită și acomodată a deschis congresul. Notar ad hoc a fost Dl Laur. Moldovan inv. S'a urmat la alegerea noului senat, care se alcătuește din Preaon. Domn Ioan Moldovan protopop, On. D. Bazil Stoian preot în Ațâl, On. D. Ioan Botezan, ca referent, preot în Agărbiciu, Onor. D. Ioan Muntean preot în Velt. On. D. Virgil Stanciu preot în Șeica-mică, Dl Ilie Câmpian învăț. în Agărbiciu, Laurean Moldovan ca notar al senatului învăț. în Basna, Ioan Mihu învăț. în Șoala, Mihailă Tătar în Ațâl, și economii: Niculae Boar Raicu din Agărbiciu, Pavel Boar din Șoala, Ioan Stoica din Șeica-mică și Gligor Popovici din Mediaș ca membrii ordinari. Membrii suplenți sunt: O. D. Alesandru Moldovan, preot în Brateiu, On. D. Ioan Popeneciu, preot în Blăjel, Izidor Dopp, inv. în Mediaș, George Porime inv. în Blăjel, Patrichie Stan din Ațâl și Ioan Gădea din Moardăș. După terminarea Congresului și-a ținut ședința și noul senat, unde On. Ioan Botezan a referat despre starea școalelor și a învățământului din tractul Mediașului. Starea școalelor peste tot e slabă de oarece cu excepțiunea câtorva toate sunt necorăspunzătoare. Rezultatul examenelor a fost laudabil. S'a încins discuția și asupra unui nou Plan de învățământ, care e lipsa cea mai arzătoare acum pentru învățători. Acestea am socotit a vi-le comunica ca să se vadă că și tractul Mediașului încă trăiește.

Anunț. Cursurile „Școalei pentru economia și industria de casă”, susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu”, se încep la 15 Septembrie st. n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spălătul și călcatul rufelor, confecționarea rufelor, etc. (instructoare dna Iulia Daneș); b) învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea, etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, impletit cu mașina, tors și țesut, (instructoare dsoarele Al. Tieranu și Virg. Podoabă). Informațiuni se pot primi dela: *Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.*

Știri literare. O serie nouă de cărți din cea mai bună literatură, a apărut în editura renumitului institut „Minerva” din București. Eminescu: *Poezii postume*, ed. III. sub îngrijirea dlui N. Hodoș, completate cu note și întregiri de Il. Chendi. — Ion Barseanu: *Dor pustiu*, un volum de 238 pag. cuprinzând 12 povestiri, cari parcă anume sunt alcătuite de așa cât să răspundă titlului volumului. — Al. Cazaban: *Chipuri și suflete*, 23 de istorisiri, cari descriu pe feliuți oameni cu diversele lor sentimente. Descrierile lui Cazaban sunt frumoase, pline de energie și se termină chiar atunci, când cetitorul e curios să știe, ce va mai urma. Mai bine zicând, povestirile acestea, aproape

nici una nu e deplin terminată. Totdeauna scriitorul lasă pe cetitor, ca el să limpezească turburările sufletesti și să aducă pace între cei răsvrățiți. — C. Sandu-Aldea: *Sfaturile plugarului*. Plăcutul povestitor, care așa de admirabil știe descrie pe țăranul nostru cu curățenia năravurilor sale și cu vioiciunea sufletului său, începe o serie de învățături, sub forma ușoară de povestire, dând prețioase sfaturi și povețe economilor noștri țărani. Cărticica I. costă 50 bani, ar putea fi însă și mai ieftină, spre a putea pătrunde prin toate casele.

Dare de samă. La producțiunea declamatorică-teatrală împreună cu joc, aranjată de tinerimea română din Ciufudiu și jur în Ciufudiu la 2 August st. n. 1908 în favorul înființării bibliotecii populare a agenturii despărțământului Blaj a „Asociațiunii” suma intratelor a fost de 156 cor. 50 fil., din cari substrăgându-se spesele avute, a rămas venit curat suma de 21 cor. 40 fil., care s'a și predat Dlui cassar al despărțământului Blaj a „Asociațiunii” pentru scopul sus amintit. Tot la acest loc țin să amintesc, că harnicul și neobositul sprijinitor al poporului român Domnul Romul Simu, învățător penzionat, domiciliat în Sibiu, înțelegând mărețul scop ce urmărim, a binevoit a-ne trimite 100 exemplare broșuri și cărți, în valoare de 80—90 coroane, pentru care faptă vrednică de toată lauda îl rog să primească cele mai călduroase expresiuni de mulțumită. De încheiere — în numele comitetului aranjator — exprim și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumite tuturor sprijinitorilor, precum și marinimoșilor contribuenți, și îndeosebi acelor domni și dame cari nu și-au pregetat a veni și a-ne onora cu prezența. — Ciufudiu, August 1908. *Ion Mihu* (Ciufudeanul).

Posta Redacțiunii.

I. S. Am mai declarat odată, la acest loc, că în discuția bienaliștilor, nu mai putem da loc nici unui articol.

Ieni. Am cetit notița. Dl Nic. Iorga este prea sever, când ne reproșază, că am pus chiar la coada »Unirei« notița despre moartea Episcopului din Caransebeș. Dacă am fi să rămănem și noi tot așa de severi, i-am putea răspunde, că notița din coada »Unirei« este mult mai elogioasă pentru repausatul Arhieru, decât articolul din fruntea »Neamului Românesc».

Ig. Publicarea corespondenței DVoastre ar însemna pentru noi un hotărât proces de presă.

Deș. Lucruri împărțite sub »Anonim« fie ele cât de bune nu le publicăm.

„Familia Română” Revistă ilustrată apare în fiecare săptămână cu un bogat cuprins literar și distractiv, (sfaturi, Cuvierul Moldei, Găcituri).

Abonații noi pot primi toate numerile dela început. Abonamentul e de 10 coroane pe un an.

Adresa: Budapesta V. Strada Csaky 23.

(30) 3—52

Se caută ambele tomuri de predici funebre și iertăciuni de Tit Bud vicar foraneu.

Redacția „Unirii”.

Partea literară.

Mysterium crucis.

Roman

din timpul împăratului Nero

de

Felix Nabor.

(Continuare)

31

El strigă după un sclav, însă nimeni nu veni se-i ajute. Strigă ca un nebun și se încovoie ca un verme. În mijlocul durerilor sale îi veni un gând subit la aurul său, și adunându-și ultimele puteri, se târî la un colț al odăii, unde își vârî degetele în crepăturile padimentului și ridică o tablă de peatră, carea acoperea o deschizătură largă și adâncă, plină până sus cu aur și bijuterii. Își vârî cu desperare brațele în grămada de aur și strigă: „O aurul meu cel drag! Trebuie se plec dela tine?” Beat de lăcomie el sărută metalul cel rece și-și alipi de el obrazii aprinși. O răcoreală plăcută năvăleă din grămada de metal. „Mă voi însănătoșa,” strigă el, „voi fi bogat și fericit. O aurul meu, aurul meu...” Intr'aceea el suferea chinuri tantalice. O durere grozavă îi pătrunse, ca un stilet roșit în foc, dela intestine spre inimă, și el scoase un țipet îngrozitor. Capul îi căzu greu pe grămada de aur; astfel zecă un timp îndelungat apoi se aieptă deodată în sus și căzu pe spate, cu ochii sgâiți către plafon. Atunci, se deschise ușa și intră un sclav. „Ajutor!” strigă Vatinius și își întinse mâinile către sclav. „Scapă-mă!”

Însă sclavul se uită rece și crud la trăsurile contrase ale piticului; el închise repede ușa și împinse de laturi pe muribund, pentru a-și umplea buzunarele cu aur.

Piticul urlă de turbare și mânie. „Tălharule! Mișelule! Dă-i pace la aurul meu!” strigă el.

Sclavului însă nu-i păsa: el își îndopă tote buzunarele cu metalul lucitor, pe când piticul se rugă de el: „Nu-mi lua tot ce am..... totdeauna ți-am fost un stăpân bun.”

„Sigur,” zise sclavul rînjindu-se și îi dete o lovitură de picior, „înainte cu o lună de zile ai pus se mă sbiciuiesc.”

„Iertare! Ți voi pava spinarea cu denari de aur.”

„Nu-i de lipsă,” răsă sclavul, „sum vindecat deja de mult; acum îmi ieau numai banii pentru că am suferit durere.”

„Ticălosule,” strigă piticul, „când mă voi însănătoșa, voi pune să te restignească.”

„Asta nu vei ajunge-o”, batjocori sclavul, „preste un ceas ești mort.”

„Ba nu, nu vreau se mor,” strigă Vatinius, „nu vreau se mor! Fă-mă sănătos, adă un medic... Ți dau tot ce am.”

„Îmi ieau eu însumi tot ce-mi trebuie!”

„Iea-ți, însă fă-mă sănătos, scapă-mă!”

„Ție nu-ți poate ajuta nici un medic; moartea te-a apucat și nu te mai lasă. Mori, scârnavenie! Romanii vor serbă o zi de bucurie. Eu însă mă voi răscumpără și voi duce o viață, ca un prinț de India.”

„Fie-ți milă de mine!” găfăi muribundul.

„Mergi la Orcus,” strigă sclavul și aruncă cu o bucată de fier într'insul.

Atunci muribundul fu apucat de o furie turbată; se repezi în sus, ca o pisică, și-și incolăci brațele în jurul corpului sclavului.

Începă o luptă înfiorătoare; în Vatinius văpăia ultima putere de viață cu sălbătăcia și tăria unui tigru și el ținea pe sclav incolăcit cu brațe de fier. Din gura umflată a piticului picură spuma și murdărea hainele sclavului.

„Mi-e scârzbă de tine,” strigă acesta și cu o lovitură puternică de pumn îl doborî la pământ. Însă repede ca fulgerul se ridică iarăși Vatinius și năvăli cu turbare asupra contrarului său. —

Atunci acesta ridică piciorul și lovi în burta piticului, încât el ridică brațele în sus, cu un urlet teribil, apoi căzu la pământ, ca lovit de fulger.

Un torent de sânge năvăli printre buzele cele scârnavate, un horecâit năbușit: și Vatinius eră mort.

Sclavul aruncă de pe sine hainele cele murdărite, împinse, cu piciorul, cadavrul la o parte și așeză cu grije placa cea de peatră deasupra deschizăturii. După aceea adună la olaltă aurul ce zăcea împrăștiat pe jos, îl ascunse în cingătoare și răsând triumfător, dispără în gangurile palatului.

* * *

În același timp, când se întâmplau aceste în Roma, Poppăa ședea în apartamentul ei pompos din Bajă; rozele umpleau aerul din golf cu aromă dulce, îmbătătoare. Totul respiră veselie, plăcere și bucurie.

Poppăa eră regina desăvârșită a acestui imperiu al frumuseții și plăcerii, și de când împăratul se arătă publice lângă dânsa pe strade și zăcea ca un sclav în cătușile ei, curtea și întreg orașul o adorau. Nero nu mai putea se trăiască fără de „dulcea Sabină.” Singur ea, cu brațele ei moi și albe, eră în stare se alunge umbrele, cari în continuu amenințau pe împăratul. Ea trecea din triumf în triumf, și numai una o mai îngrija: Octavia! Acest nume o făcea se tremure, pentru că el îi spunea, că există o femeie, carea stetea între ea și între Cezarul, o femeie, carea îi închidea drumul la tron, o femeie, carea trebuia se cadă cu ori și ce preț. Ce-i eră ei o viață de om față de splendoarea și puterea, ce i-o oferea tronul! Și ea așa s'a obicinuit cu această lume nouă, încât i-ar fi fost moartea, dacă ar fi fost silită, se abzică de dânsa. Înzădar și-a trimis ea spionii: purtarea cinstită a Octaviei a nimicit toate atacurile ascunse ale Sabinei. Însă nu înzădar se numea ea Poppăa, și cine a învins pe Agrippina, desigur va înfrânge și pe un copil slab, ca Octavia.

Pe când Poppăa își frământă capul, cum ar putea acuza mai bine pe Octavia la Nero, sosi scrisoarea lui Vatinius. Tigellinus, plin de bucurie, grăbi la dânsa. Aceasta eră ca nebună de bucurie și zbieră ca turbată, încât Tigellinus trebui s'o facă atentă, ca se fie mai precaută. După ce se liniști, ea studiă starea lucrurilor, însă Tigellinus îi dovedi cu liniște rece, că aceasta încă nu ajunge, ca Octavia se fie nimicită cu totul. Trebuiau aduse dovezi din mâna ei proprie, cari se o

acuze de femeie necredincioasă și trădătoare de patrie.

Sabina scutură capul. „Asta nu ne va succede niciodată. Dar trebuie se meargă și așa.” Ea-și răsămă capul pe mâni și medită. După câțva timp se ridică și conduse pe Tigellinus la masa de scris. „Iea peana,” zise ea, „și serie, ceea ce Ți voi dicta.” Ea se aplecă spre dânsul, așa că parfumul dulce al hainelor ei îl învăluiau ca într'un nor, și șopti:

„Augustei Octavia, iubitei sale stăpâne, Anicetus, comandantul!”

„Divină, dulce, adorată! Mă topesc de dor. Te conjur pe toți zăii: acoardă-mi numai o singură dată încă o oară așa de fericită, cum am gustat-o vara trecută în vila ta din Antium. Altecum mor! Și asta tu doară n-o votești, tu, dulce, carea te-ai jurat pe sfânta Isis, că mă iubești.

Acoardă-mi oara aceasta, divină! O cer și pentru alte lucruri. O armată stă gata, se răstoarne pe tiran. Augusta, când se înaintez cu ea contra Romei? Trimite-mi răspuns! Zbor în brațele tale, ca se nu le mai părăsăsc altul niciodată. Fiind împreună pe tronul Cezarilor, vom duce o viață, ca zăii! Te sărut ca atunci în Antium! Fi sănătoasă!”

„Să mă înghită Charybdis,” zise Tigellinus, „dacă înțeleg ceva.”

Poppăa răsă. „Tu te prefaci numai, că nu înțelegi,” zise ea. „Dar Ți-o spun numai ca se ști: Anicetus este amantul Octaviei!”

Tigellinus răsă, încât lacrimile îi curgeau peste obrazii sulomeniți. „Ești cu adevărat divină!” strigă el. „Acest Anicetus, cu nasul turtit, cu gura mare, cu ochii pieziși se fie amantul frumoasei și blândeii Octavia. Escelentă glumă, Sabina. Dar se vorbim serios: nimeni nu va crede lucrul acesta!”

Sabina arătă spre scrisore. „Aci este dovada!” strigă ea ridicându-și capul sumeață. „Și în sfârșit lumea trebuie să se obicinuiască cu aceea, ca să creadă ce vorbește Poppăa. Scrisoarea aceasta se va espeda chiar acum lui Anicetus. El o va decopia fidel și prin sclavul său cel mai credincios o va trimite la adresa Octaviei. Despre aceea, ca sclavul să fie prins și epistola să-i fie luată, te vei îngriji tu, dulce Agrigentini!”

Tigellinus se închină. „Va face însă Anicetus aceea, ce se pretinde dela dânsul? El e mai tare cu sabia, decât cu peana.”

„N'avea grije! Aurul meu îi va îndol mâna. Ei, și să pu uit: scrisoarea nu trebuie să ajungă în mâna lui Nero nici prin mâna mea, nici prin a ta. Asta e treaba sentinelei: totul trebuie să decurgă într'un mod cât se poate de natural!”

Tigellinus îngenunchiă înaintea ei și-și ridică brațele: „O divă Sabină,” zise el cu admirație neprefăcută, „cu trupul tău ambrosic ești de o miie de ori mai frumoasă decât Aphrodita, cea născută din spumă. Iar în capul tău zac gândiri, față de cari gândirile lui Jupiter sunt numai neguri palide. Într'adevăr, divă Sabină, te ador.”

Atunci Sabina se aplecă peste dânsul și-l cuprinse în brațele ei cele albe.

(Va urmă.)

Bibliografie.

A apărut:

Pierre Loti. Pescar de Islanda. — Traducere de C. Sandu-Aldea. Renumele de mare scriitor al lui Pierre Loti a trecut de mult dincolo de hotarele Franței, tocmai mulțumită romanului pe care dl C. Sandu-Aldea îl traduce astăzi pentru publicul românesc, care știe deosebi un adevărat roman literar, de un roman de senzație. Prețul, Lei 1.50.

Caleidoscopul lui A. Mirea. — Dnii D. Anghel și St. O. Iosif, poeții a căror colaborare la „Sămănătorul” și „Viața Românească” din Iași, e îndestul de cunoscută au reunit în acest volum minunatele lor șarje umoristice, care vor face deliciul celor mai dificili cetitori. În monotonia vieții de toate zilele, această carte aduce tocmai ceea ce lipsește, nota veselă, care este un izvor de energie sufletească. Versurilor celor doi poeți au toată muzicalitatea necesară acestui fel de producție literară, și cartea e merită să aibă un frumos succes. Prețul, Lei 1.50.

A. Vlahuța. România Pitorească. — În ediția „Minervei” această prea frumoasă descriere a țării noastre, dela Vârciorova până la Mare, și dela Dunăre până la Prut, ne apare într-o lumină, cu mult mai strălucită, grație ilustrațiilor după tablourile marelui Grigorescu, pe cum și unor condiții tehnice, cu mult superioare. Cartea dlui Vlahuța a fost primită cu multă bucurie încă dela prima apariție, de aceea o ediție ca aceasta, eră cu nerăbdare așteptată. Prețul, Lei 1.50.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor responsabil: Augustin Gruția.

Nr. 6070—1908.

(82) 2—3

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 20 Septembrie n. 1908 incluzive pentru următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Alesandru Șt. Șulufiu”.

1. Un (1) stipendiu de 800 cor. folosit în anul școl. 1907/8 de către Nicolau Agârbicean stud. medic în Graz, — destinat pentru tineri, cari studiază drepturile sau medicina la universitatea din Budapesta sau la vre-o universitate din străinătate.

2. Trei (3) stipendii de câte 400 cor., folosite în anul școlastic 1907/8 de către Valeriu Suci, Eugeniu Tătar și Tertulian Mihali toți trei rigorozați iuriști în Cluj, — destinate pentru tineri, cari studiază științele iuridice la universitatea din Cluj.

3. Trei (3) stipendii de câte 200 cor., folosite în anul școlastic 1907/8 de către: Ioan Codrea, Emiliu Tobias și Ioan Crețu, — destinate pentru studenți gimnaziști în clasele superioare.

4. Două (2) stipendii de câte 120 cor., folosite în anul școlastic 1907/8 de către: Radu Septimiu Albini și Octavian Modorcea, — destinate pentru gimnaziști în clasele inferioare.

Studenții înscriși ca ordinari la școalele de mai sus, cari doresc a obține unul din stipendiile aici înșirate, au să dovedească:

a) că sunt români greco-cat. miseri, născuți în Transilvania,

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calculi ge eminentă,

c) Dintre concurenți vor fi preferiți aceia, cari vor dovedi, că sunt consăngeni cu fundatorul.

II. Din fundațiunea „Constantin Papfalvi”.

Un (1) stipendiu de 240 cor., folosit în anul școl. 1907/8, de către Vasile Dancu, — destinat pentru studenți la ori-ce școală. Preferință au consăngenii fundatorului și în locul prim cei născuți în Popfalău.

III. Din fundațiunea „Ioan Daniel—Dănuț de Fersig”.

Trei (3) stipendii de câte 600 cor., folosite de către: Ioan Tibil, Augustin Pinteș și Vili (Gavrila) Nistor.

La aceste stipendii pot concură studenți români gr.-cat. dela ori-ce școală, sunt însă preferiți consăngenii fundatorului și numai în lipsa acestora se vor conferi altora.

IV. Din fund. „Lazar Baldi”.

Două (2) stipendii de câte 200 coroane, folosite în anul școl. 1907/8 de către Teodor Colția și Augustin Podoabă, — destinate pentru studenți români gr.-cat. gimnaziști din comitatul Clujului și pentru consăngeni de ai fundatorului, fie ei și din alte comitate.

V. Din fund. „Ioan F. Negruțiu”.

Un (1) stipendiu de 120 cor., folosit în anul școl. 1907/8 de către Alesandru F. Negruțiu, — destinat pentru studenți români gr.-cat. dela ori-ce școală. Consăngenii fundatorului au preferință și se poate conferi și fetelor, cari se pregătesc de învățătoare sau pe altă carieră, care le-ar asigura un mod de viață mai independent.

VI. Din fund. Ioan P. Bota.

Un (1) stipendiu de 120 cor., folosit în anul școlastic 1907/8, de către George Dănilă, — destinat pentru studenți români gr.-cat. în școalele medii sau în școalele reale superioare, — de origine din Șard (comit. Albei inferioare), sau rudenii cu fundatorul.

VII. Din fundațiunea „Vancea — Cassa arhidiecezană”.

1. Un (1) stipendiu de 600 cor., folosit în anul școl. 1907/8 de către Victor Vancea, — destinat pentru studenți români gr.-cat. al universitate sau la Institute politehnice mai înalte

2. Trei (3) stipendii de câte 120 cor., folosite în anul școl. 1907/8 de către Ioan Hancu, Teodor Bad și Victor Băcilă, — destinate pentru candidați de învățători în arhidieceza noastră, cari vor ascultă cursul preparandial la preparandia arhidiecezană greco-catolică din Blaj și eventualmente la altă preparandie română gr.-catolică”.

La dobândirea stipendiilor din aceasta fundațiune au preferință rudenii fundatorului chiar și dacă ar fi născuți afară de Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, dela străini însă se recere să fie fi ai acestei arhidieceze.

VIII. Din fund. „Iosif Tarția”.

Un (1) stipendiu de 140 cor., folosit în anul școl. 1907/8 de către Octavian Recean stud. com. curs III, în Brașov, — destinat pentru studenți dela ori-ce școală, în locul prim pentru rudenii de ale fundatorului.

IX. Din fund. „Andrei P. Liviu”.

Un (1) stipendiu de 200 cor., destinat pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală sau pentru meseriași, — consăngeni de ai fundatorului. Îl pot dobândi și fete.

X. Din fund. „Alesandru Micu”.

Două (2) stipendii de câte 190 cor., folosite în anul școl. 1907/8 de către Alesandru Micu și Aureliu Stanciu, destinate pentru elevi sau eleve ai școalelor medii comerciale sau ale școalelor superioare de fete.

Consăngeni au preferință.

XI. Din fund. „Timoteu Cipariu”.

1. Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul școlastic 1907/8 de către Eugeniu Ciungan, și

2. Un (1) stipendiu de 100 cor., folosit în anul școl. 1907/8 de către Vasiliu Dez-mirean.

Stipendiile aceste din fundațiunea Timoteu Cipariu sunt destinate pentru studenți români gr.-cat. la gimnaziul arhiepiscopesc din Blaj.

XII. Din fund. „Alesandru Filip”.

Un (1) stipendiu de 200 cor., folosit în anul școl. 1907/8 de către Ioan Duvlea, — destinat pentru studenți români gr.-cat. gimnaziști, elevi ai școalei comerciale, reale, industriale ori militare.

Consăngenii au preferință.

XIII. Din fund. „Constantin Alutan”.

Două (2) stipendii de câte 120 cor., folosite în anul școlastic 1907/8 de către: Emiliu Mureșan și Remus V. Radeș, — destinate pentru studenți în gimnaziu, școale comerciale, reale, universitate, politehnică, agronomie, preparandie etc.

Consăngenii fundatorului au preferință.

XIV. Din fund. „Ioan Chirilă”.

Interesele disponibile ale fundațiunii acesteia pe an. 1908 în suma de 550 cor., în sensul literelor fundamentale se vor împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vre-o școală. Consăngenitatea se consideră până în gradul al VIII-lea.

XV. Din fundațiunea „Cercul Orăștiei”.

Un stipendiu de 100 cor., destinat pentru studenți români gr.-cat., cari cerce-tează gimnaziul gr.-cat. din Blaj ori vre-o academie de drepturi și sunt născuți în vreuna din comunele următoare:

Jibot, Orăștioara de jos, Balomir, Bin-tinț, Beriu, Cioara, Vinerea, Orăștioara de sus, Grid, Ghialmar, Castău, Dăncu mic, Ocolişul mic, Toța mică, Costești, Cugir, Jeledința, Ludești, Măgura, Martinești, Bucium, Dăncu mare, Toța mare, Spini, Pricaz, Petrinu, Pischinț, Repaș, Romos, Romoșel, Sibișelul vechiu, Sereca, Tamașca, Tartaria, Turdaș, Turmaș, Vaideiu și Simeria.

XVI. Din fund. „Alexă Bidian”.

Din venitele acestei fundațiuni se vor împărți stipendii adecvate tuturor nepoților din frați ai fundatorului și în locul al doile băieților și copilelor înrușiți cu fundatorul prin sânge până la al patrulea (IV) grad, născuți din căsătorie creștinească, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează, — nu vor fi eschiși dela stipendii nice aceia, cari învață măiestrii.

XVII. Din fund. „Demetriu Cutean”.

Un (1) stipendiu de 34 cor., folosit în anul școl. 1907/8 de către Ariton Pescariu. — destinat pentru școlari, feciori sau fetețe, începând cu clasele normale. Consăngenii, fundatorului au preferință, iar dintre străini, cei născuți în comunele Ciufud și Săcădate.

XVIII. Din fund. „Part. Moldovan”.

Un (1) stipendiu de 100 cor., folosit în anul școl. 1907/8 de către Ioan Moldovan, — destinat pentru tineri români gr.-cat. dela orice școală, consăngeni cu fundatorul.

XIX. Din fund. „Petru cav. Ioanette”.

1. Un (1) stipendiu de 600 cor., destinat pentru studenți mediciniști ori tehnici, ori de studiile reale superioare militare.

2. Un (1) stipendiu de 400 cor., destinat pentru un tinăr român, care va intra în școala de cadeti.

3. Două (2) stipendii de câte 200 cor., folosite în anul școlastic 1907/8 de către

Nicodim Nicola și Lucian Coroiu Ponoreanul, destinate pentru tineri români, cari vor frecventa clase gimnaziale ori reale din patrie, începând din prima clasă gimnazială ori reală.

Stipendiile din aceasta fundațiune le pot obține tineri, cari din ambii părinți sunt români, de religiunea gr-cat. ori gr-ort. din munții apuseni ai Ardealului, din comunele: Câmpani, Bistra, Certage, Săcătura, Albac, Scărișoara, Neagra, Vidra de sus, Vidra de jos, Ponorel și Șohodol, — și cari vor dovedi totodată, că sunt născuți din părinți adevărat români.

Descendenții în linia directă din familia Joannette, constatându-se de capabili și diligenți vor primi stipendiul cu începutul clasei a IV. normalii sau elementare, și au preferință față de alții.

XX. Din fund. „Jacob Páll“.

1. Un (1) stipendiu de 50 cor., pentru gimnaziști în clasele superioare.

2. Un (1) stipendiu de 30 cor., pentru gimnaziști în clasele inferioare.

La stipendiile din aceasta fundațiune sunt îndreptățiți a concurge numai tineri născuți din ramul gr-cat. Páll din Szék (comit. Szolnok-Doboka) ei din ramul Bosniak sau Borton din Zalasd (comitatul Hunedoarei), cari au calificatiune distinsă, învață la gimnaziul rom. cat. din Cluj și sunt săraci.

XXI. Din fund. „Dr. Simeon Ramontzai“.

1. Un (1) stipendiu de 630 cor. folosit în anul școl. 1907/8 de către Traian Dragoș. — destinat pentru studenți la universitate, la politehnică, la academia de pictură din Budapesta și Viena, precum și la academia montană din Selmets și la academia comercială din Viena.

2. Un (1) stipendiu de 200 cor., folosit în anul școl. 1907/8 de către Mihail Moldovan și

3. Două (2) stipendii de câte 168 cor. folosite în anul școlastic 1907/8 de către Iulian Cârje și Ioan Georgescu.

Stipendiile de sub p. 2 și 3 sunt destinate pentru studenți iuriști la universitatea din Cluj.

4. Trei (3) stipendii de câte 126 cor., folosite în anul școl. 1907/8 de către Ștefan Oniga, Enea Ramonțan și Liviu Câmpean, — destinate pentru gimnaziști și studenți la școala comercială.

Sunt preferiți cei nobili de origine.

XXII. Din fund. „Gavril Vaida“.

Trei (3) stipendii de câte 140 cor., folosite în anul școl. 1907/8 de către Octavian Bohățel, Eugeniu Hoblea și Iuliu Vaida, — destinate pentru studenți dela orice școală, reală, comercială, academie, universitate sau politehnică.

Preferință au descendenții din familiile: Vaida de Soósmező și Fuleovici.

Concurenții la toate stipendiile înșirate până aici au să alătore la suplicile sale scrise și subscrise cu mâna proprie în limba română: *testimoniu școlastic în copie autentică, curte de botez, atestat de paupertate, atestat medical și pentru dovedirea consanginității cu fondatorul au să alătore atestat dela respectivul oficiu parohial, care să cuprindă tabela geneologică exact dedusă. Sunt datori mai departe să numească espres institutul, la care vor studia în anul școlastic 1908/9 și să determine apriat suma și soiul stipendiului pentru care suplică. Suplicile, cari nu vor corespunde cerințelor aci înșirate precum și cele întrate după termin, nu vor fi luate în considerațiune.*

XXIII. Din fund. „David Br. Ursu“.

Două (2) stipendii de câte 200 cor., folosite în anul școl. 1907/8 de către Ovidiu Fulicea și Otilia Pop.

Concurenții la aceste stipendii au să dovedească cu carte de botez, că sunt români gr-cat. născuți în vre-una din comunele arondate în comitatele Făgăraș, Sibiu, Hunedoara, — cu atestat de frecuentare, că sunt școlari în clasă I-ă a gimnaziului gr-cat. din Blaj, iar fetițele, că frecventează la școala de fetițe din Blaj, că au purtare morală bună și progres bun în studii, și că sunt sau pot fi susceptivi în Seminariul junimei române gr-cat studioase din Blaj, iar fetițele în Internatul de fetițe din Blaj.

XXIV. Din fundațiunea de alumnate a Internatului Vancean de fetițe din Blaj.

1. Trei (3) alumnate de câte 100 cor., folosite în anul școlastic 1907/8 de către: Augusta Nicoară, Livia Laurențiu și Valeria Rus, — și

2. Trei (3) ajutoare de câte 100 cor., cari se vor conferi pe anul școl. 1908/9 la eleve ordinare de ale școlii gr-cat. de fetițe și ale Internatului Vancean de fetițe din Blaj.

Suplicantele pentru aceste alumnate și ajutoare au să intrunească și dovedească următoarele condițiuni:

a) că sunt române gr-cat. misere, născute în arhidieceză,

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calculi buni.

c) că sunt înmatriculate, ca eleve ordinare în școala gr-cat. de fete din Blaj și sunt primite în Internatul Vancean de fetițe.

d) Preferință vor avea fetele de preoți din Arhidieceză.

Blaj, din ședința consistoriului plenar ținută la 15/2 August 1908.

Dr. Victor Mihályi,
Arhiepiscop și Mitropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

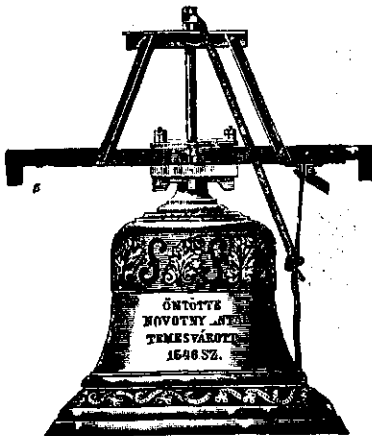
în Timișoara-Fabric (27) 50—52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu (28) 50—52

→ întemeiată la anul 1868 ←

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune. edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vițe, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix. asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: capitale asigurate asupra vieții:

95,816.412 coroane. 9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit: pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj și Oradea mare, pe cum și dela subagenții din toate comunele mai mari.